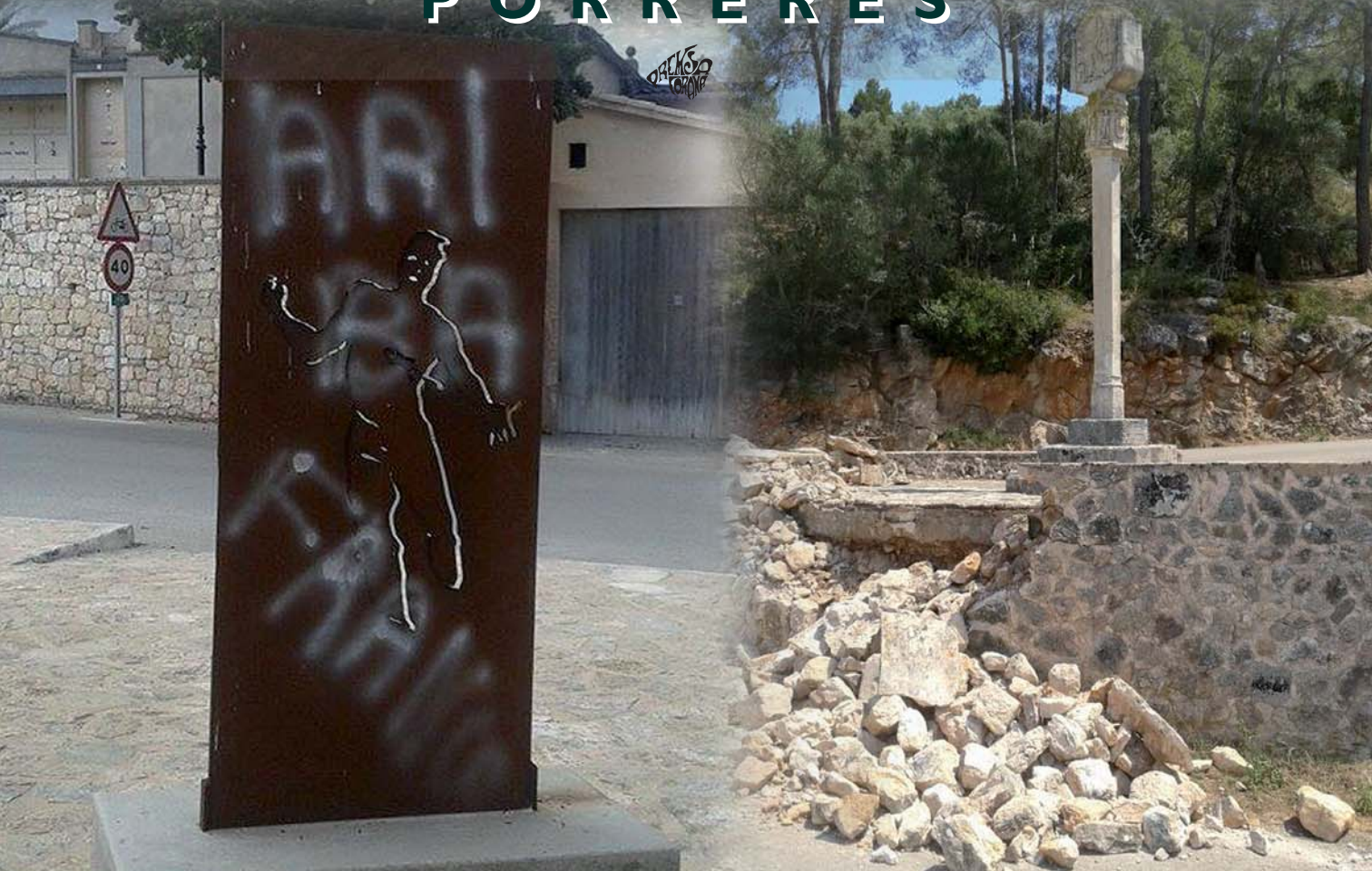

SETEMBRE 2014 - ANY XXXVI - NÚM. 139

Llum d'Oli

P O R R E R E S

ESTANC CA NAJAUME

Tabac - articles de regal - papereria - llibres
i tota classe de revistes i diaris

Carrer Sant Roc, núm. 2 - PORRERES

MAN'S

L'Almoïna, 30
Tlf. 971 16 84 56
Porreres · Mallorca

Pepe Jeans
LONDON

LIBERTO

DIESEL
FOR SUCCESSFUL LIVING

10

DESIGNAT
DESIGNAT

Sebastià Vidal Mas
Foto Vidal - Porreres

Avinguda Bisbe Campins, 22
Telf. 971 64 73 20

LLG FUSTERIA

LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)
Taller: Ctra. Porreres - Montuiri, Parcela 250
Telef. i Fax 971 16 84 66

VIAJES
PEGASO S.L.

Germans Leiva

Antonio Marqués, 2
07003
PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 76 34 92
Fax: 971 75 19 63

www.viajespegaso.com

Setembre de 2014 - Núm. 139

Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer d'en Mago, s/n
agrupacioculturalporreres@gmail.com
www.agrupacioculturalporreres.blogspot.com
www.facebook.com/agrupacio.porreres

Consell de redacció:

Llúcia Salleras Julià
Antoni Sorell Mora
Bartomeu Garí Salleras
Joana Mora Cerdà
Joan Barceló Barceló
Joan Miralles Plantalamor

Col·laboradors/es:

Maria Barceló Crespí
Germanes Barceló-Crespí
Antoni Sorell Mora
Joan Barceló Fusteret
Joan Barceló Capaller
Bartomeu J. Barceló Ginard
Jaume Rosselló Tomàs
Simó Tortella
Maria Antònia Sureda
Joan Miralles
Pere Muntaner
CC Verge de Monti-sion
Alumnes IES Porreres
Francesc Melià Barceló
Maria Mora Llaneras
Maria Antònia Lluïl Estarellas
Joan Marí Garí
Junta local de l'AECC
Col·lectiu Sang de Terra
Col·lectiu de Poesia

Fotografies:

Simó Tortella
Arxiu Agrupació Cultural

Coberta:

Fotomuntatge Gràfiques Llopis

Imprimeix:

Gràfiques LLOPIS, S.A. - Tel. 971 58 04 89
e-mail: disseny@grafiquesllopis.com

*Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors.*

EL PATRIMONI DE PORRERES EN PERILL!!!

L'any 1994 es va presentar una comunicació al III Congrés *El Nostre Patrimoni Cultural: el patrimoni tucat (1836-1994)* organitzat per la Societat Arqueològica Lul·liana amb el títol de *El patrimoni tucat a la vila i terme de Porreres*, en la qual es feia balanç de les malifetes perpetrades al patrimoni cultural de Porreres des de la Desamortització de Mendizábal. Els autors eren Joan Barceló Bauçà, Maria Barceló Crespí, Rafel Ferrà Martorell i Bartomeu Servera Sitjar.

Vint anys després, malgrat els esforços en sensibilitzar la societat en relació al patrimoni en general i al cultural en particular, veiem com no només segueix malmenat sinó que la relació de malifetes ha augmentat.

Només en els temps darrers, en dues ocasions, s'ha tomat una de les creus que jalonen el camí de Monti-sion, s'ha esbucacat una paret que aguanta la base d'una altra creu, s'ha enderrocat la balaustrada de l'oratori de la Santa Creu, entre altres vileses. Igualment, el Racó de la Memòria ha estat objecte d'actes vandàlics. I tot això només és el que ha sortit a la llum pública.

Adesiara la revista *Llum d'Oli* s'ha fet ressò del problema i l'Agrupació Cultural ha contribuït notablement tant en la denúncia com en la conscienciació ciutadana mitjançant lliçons, exposicions, rutes, visites guiades, etc. per tal de donar a conèixer i posar en valor l'herència dels avantpassats que conforma, juntament amb altres manifestacions, la nostra identitat com a poble. També l'Ajuntament ha contribuït a la coneixença del patrimoni porrerenc, sobretot, amb la publicació de la col·lecció *Patrimoni de Porreres* que ja compta amb tretze números. Ara bé, els fets demostren que tot això no ha estat suficient atès que de tant en tant assistim a la pèrdua de patrimoni total o parcial.

Cal fer una crida d'atenció per vetllar la supervivència del nostre patrimoni cultural i natural tant arquitectònic com bibliogràfic, arxivístic, artístic, musical, toponímic, etc. Sens dubte, preocupa potser més l'anomenat patrimoni menor com puguin ser detalls urbanístics d'una façana, baules d'unes portes, pedres fermadores i altres detalls que, poc a poc, van desapareixent dels nostres carrers. En aquest sentit és urgent l'aprovació definitiva del Catàleg de Patrimoni i que aquest es faci complir exhaustivament.

Davant tan desoladora i deplorable situació, els ciutadans conscienciats no poden més que sentir impotència i frustració en no poder aturar aquesta escalada de destrucció.

Les institucions municipals, insulars i autonòmiques tenen clares les seves responsabilitats?

I del patrimoni eclesiàstic, qui n'ha de tenir cura la parròquia o la diòcesi?

I els ciutadans, coneixen els seus drets i deures?

En bon mallorquí hom diu "qui l'ha feta, que la pagui". Per tant, és d'esperar que els malfactors siguin castigats i que les entitats que s'esforcen en la defensa del patrimoni rebin els ajuts necessaris per continuar amb la seva tasca.

La conscienciació és fonamental. Les escoles han de jugar un paper important per donar a conèixer, estimar i respectar el patrimoni. Els nins d'avui, ciutadans de demà, han de saber cuidar el llegat dels seus antecessors.

Des d'aquesta revista volem encoratjar a la protecció del patrimoni tant cultural com natural, sense plànyer cap esforç, concedint-li la vàlua que es mereix.

OVIDI MON COR

Dins el programa de les festes de Sant Roc, divendres dia 15, al pati de l'Auditori Municipal va tenir lloc un concert poètic-musical a càrrec de la poetessa i cantant felanitxera Glòria Julià i el músic Joan Carles.

El públic assistent gaudí de les interpretacions de les cançons més emblemàtiques d'Ovidi Montllor, així com també d'algunes versions de Lluís Llach, Guillem d'Efak, Raimon...

SOPAR CLOENDA

Dia 4 de juliol es va celebrar al pati del Quarter Vell, el sopar de Cloenda del cicle d'activitats de l'entitat.

El menú fou preparat i servit per Maria Antònia Sureda i Pere Muntaner, col·laboradors de la revista Llum d'Oli i autors del blog de cuina *Bojos per la Cuina*.

Es pogueren degustar una gran varietat de plats salats com blini amb salmó fumat, pastís fred de carn, quiche de porros, ensalada de llagostins amb maduixes, tabule, coca tapada d'espinaacs amb formatge i pinyons, barretes d'espelta amb pipes ...i plats dolços com pastís de trufa i pastís de llima... No hi faltà el bon vi ni el cava per arrodonir el sopar.

La vetllada fou animada pel duet *HARMÒNICS*.

DELS LLARGS CAMINS

Dissabte 27 de setembre es va representar a l'Auditori Municipal l'obra de teatre *Els llargs camins* a càrrec de noctàmbuls teatre. Aquesta activitat fou organitzada conjuntament amb l'Ajuntament de Porreres.

Pa d'Or

Taller de Restauració i Conservació

Els nostres serveis: Mobiliari antic, policromia i daurats, datació imatgenèria i retaule, talla de fusta, marqueteria, laca japonesa i pintura decorativa.

Sala, 19 - 07260 Porreres - Mallorca - Tel. 971 16 66 14
e-mail: pador@padorrestauracio.com · www.padorrestauracio.com

ESPORT - SABATES

Ballester Melià

C/. L'Almoina, 19
07260 PORRERES

Tel. 971 16 82 76
Tel. Part. 971 64 74 21

L'obra és un muntatge escrit per Jaume Miró a partir de la monumental investigació de Jaume Morey sobre els esdeveniments que colpejaren Artà durant la guerra civil de 1936 en general, i sobre la vida del darrer batle de la república, Gabriel Garau Boira, i d'un grup d'abscondits al municipi artanenc.

ACTIVITATS CLUB SCRABBLE PORRERES

Aquest estiu el Club de Scrabble de Porreres no ha parat. Per les festes de Santa Margalida i Sant Jaume de sa Pobla, tornarem fer cotxada amb un sol que cremava i, com l'any passat, diverses jugadores del Club participaren en el II Torneig de Scrabble de sa Pobla, que organitza Scrabble sa Pobla, amb l'incombustible jugador Tomeu Perelló al davant, i l'Ajuntament de sa Pobla. Les jugadores del Club de Porreres hi feren un molt bon paper: Antònia Riera, una jugadora petrera vinculada al nostre Club, quedà en segon lloc; la porrerenca Joanaina Roig Sampol se'n va dur el tercer premi; el rècord de scrabbles, amb sis, el va fer Magdalena Morell Villalonga, fundadora del nostre Club, i la millor jugada amb NY va ser per Caterina Oliver Riera, porrerenca de cada vegada més engrescada en aquest joc.

A la vegada, també, dues jugadores porrerenques han quedat primera i segona en el I Torneig d'Aparaulats des del telèfon mòbil que va organitzar l'Associació de Scrabble de Sant Cugat del Vallès. La guanyadora va ser Magdalena Morell, i la finalista, Caterina Oliver, però la final va ser molt renyida, hi va haver suspens fins a la darrera jugada. Aquest és un resum de les partides:

1a partida:	Magdalena, 446	Caterina, 391
2a partida:	Caterina, 512	Magdalena, 393
3a partida:	Magdalena, 461	Caterina, 458

La darrera activitat ha estat l'organització del I Campionat oficial de scrabble en català que es s'ha fet a Mallorca, i que s'ha jugat a Porreres dia 11 d'octubre, en el qual han assistit jugadors de tot l'àmbit català.

PROPERES ACTIVITATS

OCTUBRE

Dia 17.- documental "El caso de Alpha Pam" i col·loqui amb Pedro de Echave. Activitat conjunta amb l'Assemblea Popular de Porreres. A l'Auditori.

Dia 18.- Versos per la llengua. A l'Auditori.

Dia 19.- Excursió GEP

Dia 25.- Recorregut en bicicleta pel terme de Porreres (Plaça, camí vell de Sant Joan, Son Font,...). Programació Fira 2014.

Dia 26.- Presentació del nou disc *Katau íntim. Sons viscuts i algunes cançons d'amor*. A l'Auditori. Programació Fira 2014..

NOVEMBRE

Dia 8.- Xerrada sobre el Bisbe Campins i Porreres a càrrec de Maria Antònia Rosselló.

Dia 15 .- Seminari sobre Patrimoni : *Toponímia Rural del terme de Porreres. Mecanismes de formació*. (I part). A càrrec de Maria Barceló Crespí.

Dia 22 .- Seminari sobre Patrimoni : *Toponímia Rural del terme de Porreres. Mecanismes de formació*. (II part). A càrrec de Maria Barceló Crespí.

Dia 30 .- Excursió GEP

JOAN GORNALS I CERDÀ IN MEMÒRIAM

Joan Gornals Cerdà (Porreres 1924-2014) va ser president de l'Agrupació Cultural durant els anys 1973-1976.

A l'any 1971, va ser fundada l'Agrupació Cultural de Porreres per un grup de persones, entre aquestes Joan Gornals i Cerdà que compartien inquietuds culturals, defensaven la democràcia, la llibertat d'expressió i la identitat nacional.

En fou l'impulsor i primer president Joan Verger i Garau, aleshores exercint de notari a Porreres juntament amb en Joan Gornals i Cerdà que també feia feina a la notaria de Porreres, cap al final del franquisme, no era fàcil la fundació d'entitats culturals. Però la il·lusió, les ganes i l'amor per la nostra llengua i cultura enfortí l'esperit d'aquest grup de persones que posaren els pilars de l'Agrupació Cultural de Porreres.

Els seus objectius eren i són encara:

- divulgar i promocionar la nostra llengua i cultura.
- salvaguardar el patrimoni cultural i natural de les Illes Balears i particularment el de Porreres.

Joan Gornals formà part de la primera junta directiva de l'entitat amb Bartomeu Barceló Picornell, Esteve Ribas de la Cueva, Antoni Fiol Sala, Maria Àngels Barceló i Isabel Fiol Sala essent president Joan Verger i Garau (1971-1973).

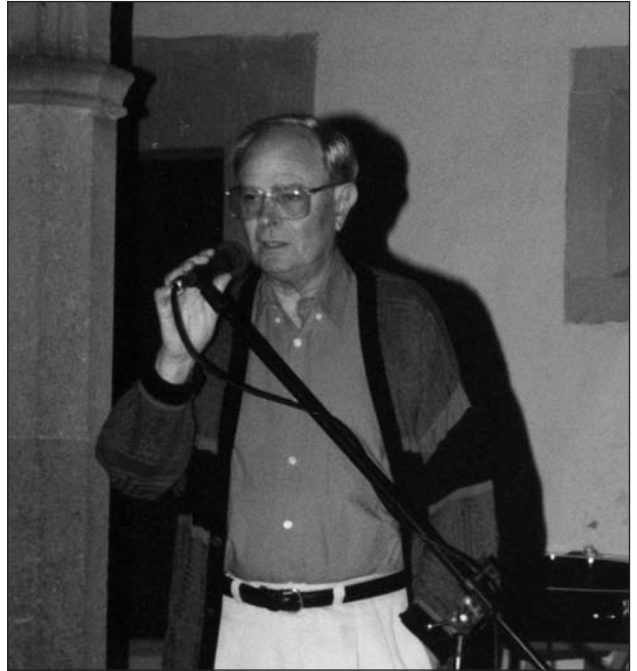
Més tard, Joan Gornals va ser nomenat president substituint a Joan Verger i Garau que presentà la seva dimissió per motius de feina i de residència.

La nova junta (1973-1976) quedà formada per:

President: Joan Gornals Cerdà

Vicepresident : Miquel Barceló Mas

Secretari: Bartomeu Barceló Picornell

25è aniversari de l'Agrupació Cultural
Monti-sion, 29 de juny de 1996

Tresorer: Esteve Ribas de la Cueva

Vocals: Antoni Fiol, Maria Àngels Barceló i Isabel Fiol Sala

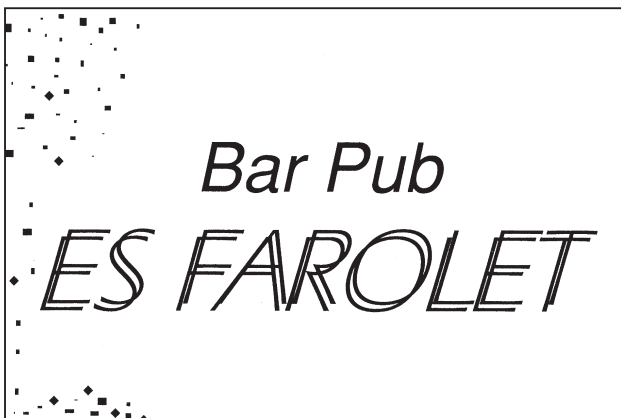
Durant aquests anys cal destacar la creació del Patronat i Escola de Música, el Concert de la Capella Mallorquina, enquesta per canviar de data de les festes de Sant Roc, xerrada sobre Esport i Societat a càrrec d'Antoni Tarabini, la creació d'una nova secció anomenada Expressió Gràfica, en fou el seu coordinador Guillem Llinàs.

Joan Gornals i Cerdà era un home de gran cultura, de caràcter reservat que estimà fins al darrer alè de vida el nostre país.

Reproduïm un fragment de l'entrevista publicada al Llum d'Oli el gener de 1996:

...la democràcia era absent de nacionalisme, tret del nacionalisme uniformista i centralitzador, no podíem fer ús de la nostra llengua en escrits públics. Encara, com deia el poeta "era llarg d'esperar un alçament de llum en la tenebra"...

Els membres de la junta de l'Agrupació Cultural volem expressar el nostre condol més sentit per la mort d'en Joan a la seva família i amics.

PUIG TOMIR, 12 de juliol

Aprofitant el ple de la lluna, solem pujar a passar la nit al puig Tomir. Un plaer per als sentits.

ACTIVITATS GEPERUDES

VOLTA AMB SITRA PER SANT ROC, 13 d'agost

Sortírem de l'Escola Nova cap al camí de Son Servera, giràrem cap a la carretera de Felanitx, camí de Son Mesquida, prenguérem el camí d'establlits de Son Servera, seguírem pel camí de Son Morlà i cap a Son Orell s'ha dit. Després agafàrem el camí de ses Pedreres.

Un poc de fruita i aigua per tots i amb les forces recuperades, partírem cap a son Mercadal i cap a la vila falta gent.

TORRENT DE PAREIS, 7 de setembre

Què podem dir de la baixada al torrent que no sapiguen? Aquesta, si no ens hem equivocat comptant, és la 40a edició.

Molts d'anys davallant el torrent de Pareis el primer diumenge de setembre, ses cares d'aquells que l'organitzaren per primera vegada han canviat molt. Alguns ens han deixat, i d'altres per diverses circumstàncies els és impossible acompanyar-nos, però el seu cor està amb nosaltres.

Enguany hem sigut uns 46 participants. Gent des de 10 anys fins passats el 65 o els 70 i arribaren més frescs que un gra d'all. Esperam que això segueixi endavant i que puguem celebrar els 50 o els 100...

NOTICIARI PORRERENC

Antoni Sorell i Simó Tortella

Porreres, Montuiri i Vilafranca tendran Policia Local mancomunada a partir del mes de gener. La constitució d'aquesta associació permetrà augmentar els horaris i els torns de guàrdia. Les dependències de la Policia Local de Porreres abandonaran la Casa de la Vila i seran traslladades a l'edifici de s'Escorxador municipal. Per tal de fer possible el trasllat a s'Escorxador s'invertirà un total de 26.500 euros que provenen del Pla d'Obres i Serveis del Consell de Mallorca.

Josep Font ha estat guardonat amb el premi Antoni Llompart que concedeix la Federació balear de bandes de música i associacions musicals. És un reconeixement a tota una vida dedicada a la banda. El músic porrerenc fa 72 anys que forma part de la Filharmònica.

Amb motiu del 20è aniversari, s'Estol Porrerenc ha presentat "Primerenc", el seu nou CD. En ell s'hi recullen 17 temes, alguns de producció pròpia i altres tradicionals.

L'ex pilot de Fòrmula 1 Pedro Martínez de la Rosa va visitar el IV Campus de la bicicleta a Porreres. Amb 42 participants, s'ha aconseguit doblar el nombre d'inscrits respecte l'any passat.

Durant el mes de juliol, es va produir un nou acte de vandalisme al Racó de la Memòria. Unes pintades amb el text "arriba Franco" varem aparèixer escrites al monument a les víctimes que foren afusellades en aquest indret. Una mostra més de l'incivisme que patim a Porreres, així com ho és l'esbucament de la balustrada de l'oratori de la Santa Creu o l'enderrocament d'una paret que aguanta una de les creus de Montis-ion.

CANVI DE RECTOR A LA PARRÒQUIA DE PORRERES

Simó Tortella

Durant aquest estiu hi hagut canvis a la Parròquia de Nostra Senyora de la Consolació de Porreres, el que fins ara havia estat el seu rector, Mn. Àngel Reigadas Ramon ha donat pas al nou rector Mn. Sebastià Salom Mas amb un petit intermedí de dos mesos on el responsable ha estat Mn. Antoni Riutord Fullana.

A primeries d'estiu el Bisbe de Mallorca Mon. Javier Salinas, va comunicar el canvi de rector a la nostra parròquia després de 5 anys amb el rector Reigadas.

La Semilla número 671 dona una complida informació de tots aquests canvis.

Des de la nostra publicació farem un breu llistat de les actuacions realitzades aquests 5 anys: les obres de la teulada, la restauració de rosassa, la web de la parròquia, Porrerestv, la recuperació de l'Himne de la Parròquia, el

pregó de les festes de Nadal, les retransmissions de les misses per Ràdio Maria, excursions parroquials, Càritas i el seu rebost solidari, la catequesi, la confirmació de 21 joves, les visites als malats el primers de cada mes, ...

El nou rector és de Campos i té 70 anys i en fa 47 que és capellà. Ha estat rector del Port d'Andratx, Sa Pobla, Inca, Santanyí, Es Llobards, Ses Salines i abans de venir a Porreres ho era de Sa Colònia de Sant Jordi. També ha estat 14 anys a la missió diocesana del Burundi a Àfrica.

La seva intenció, com va explicar el dia de la seva entrada, el dia de Sant Roc, és quedar a Porreres fins la data de la seva jubilació que serà d'aquí a cinc anys.

Volem desitjar molta sort a tots dos en els nous camins que aquest estiu han agafat.

Rector Àngel una forta abraçada. Rector Sebastià siau ben arribat.

DIADA DE FAMÍLIA: família, l'alegria de l'Evangelí

Maria Mora Llaneras

...I quan el Senyor Bisbe va pronunciar...: "Estimats matrimonis: fa **vint-i-cinc i cinquanta anys** que celebràveu amb gran alegria les vostres noces..." Quants de records em vengueren al cap en escoltar aquestes paraules! Idò sí! Ja fa vint-i-cinc anys que ens casàrem i pareix que fa dos dies!

Amb inquietud havia esperat aquest dia en què la parròquia de Porreres, juntament amb la Delegació de Pastoral Familiar del Bisbat de Mallorca, ens havia convidat a participar-hi.

Era dia 4 de maig, a les 9'30h ben puntuals, quan dos autocars carregats d'un bon grapat de porrerencs i porrerencques, encapçalats pel nostre gran i estimat rector Àngel Reigadas, partírem cap a Lluc, amb molta il·lusió i amb ganes de compartir una diada plena d'emocions. Allà ens trobàrem amb altres famílies de Mallorca i a les 12h començà l'Eucaristia presidida pel senyor Bisbe Javier Salinas. Una missa plena de records i sentiments.

Seguidament es va rendir un emotiu homenatge als matrimonis que enguany celebren les noces d'argent i les noces d'or.

De Porreres fórem 14 les parelles que renovàvem el nostre compromís matrimonial, si bé l'assistència de parelles que duen 25 anys de casats no fou massa nombrosa –només cinc parelles de les més de vint que ens casàrem al 89- les que hi anàrem hi férem ressò i hi deixàrem petjada. Nou van ser els matrimonis que celebraven les noces d'or, nou enllaços plens d'orgull, alegria i vitalitat! Tots rebérem un obsequi de mans del sr. Bisbe com a recordança d'aquest destacat aniversari.

Finalitzat l'homenatge els més joves quedàrem admirats de la força i coratge que tenen aquests matrimonis majors. Per tot arreu es sentien comentaris com aquest: i com s'hi arriba als 50 anys de casats? I com s'aguanta tot això? La majoria coincidien amb les seves respostes: amor, estima, respecte, fidelitat, comprensió, sinceritat, admiració i paciència, "mooolta paciència són la clau per arribar aquí on som"!!!

Per concloure aquesta diada de fraternitat no hi ha res millor que un dinar

de germanor de pa i taleca! i... finalment visita a la Mare de Déu de Lluc.

I ara només em queda animar a les futures parelles a què participin, juntament amb la seva família, en aquesta celebració tan emotiva i donar les gràcies a na Catalina Sastre que amb la seva voluntat, capacitat d'organització i entusiasme aconsegueix dur tot això cap endavant i ens engresca a què participem amb diades tan inoblidables com aquesta. Gràcies, moltes gràcies! I... SALUT PER TOTS!!!

CONFECCIÓ A MIDA
DISSENY INTERIOR
DECORACIÓ TÈXIL

CHITÓN
DECORACIÓN

www.chitondeco.com

info@chitondeco.com

DAGMAR & ERICH FUSS
07260 Porreres/Mallorca
Ctra. Porreres – Campos km 0,4

Tel. 971-16 82 57
Fax 971-16 85 28

INTERCANVI CULTURAL CORAL DE PORRERES I CORAL DES PLA DE JESÚS (EIVISSA)

Joan Marí Garí

Dins del marc de les darreres festes de Sant Roc, va tenir lloc a Porreres l'intercanvi cultural amb la Coral des Pla de Jesús d'Eivissa.

Encara que la visita fos curta, sí que va ésser ben intensa i emotiva. Els vàrem rebre a la sortida de l'ofici del dia de Sant Roc i a partir d'aquells moments ja compartírem totes les festes.

Després de dinar hi va haver un petit assaig conjunt i abans hi hagué una recepció a l'ajuntament, per part del Consistori. A la nit vàrem fer el concert programat a la capella del Roser de l'Església Parroquial de Porreres.

Després, juntament ambdues corals i fins a l'hora dels focs, al pati de l'escola nova, tinguérem ocasió de conèixer-nos una mica més, amb peus davall taula, amb un bon pa amb oli.

El diumenge al matí va tocar visita guiada a càrrec d'en Tomeu Garí que feu una ben detallada descripció històrica de cadascun dels racons que visitàrem.

A l'hora de dinar i com a culminació d'aquesta trobada, poguérem gaudir d'una bona torrada i una mica de festa fins a l'hora de partir, cap a mitjan capvespre.

Els directors de les dues corals, Marc Vaquer i Joan F. Ballesteros, comentaren

i coincidiren, en la valoració d'aquests tipus de trobades que tant a nivell cultural, com també personal, ens enriqueixen i de les quals sempre se'n treu una bona experiència.

El passats dies 6 i 7 de setembre, la Coral de Porreres, va tornar la visita a la Coral des Pla de Jesús a Eivissa.

El viatge d'anada, en vaixell, és va fer una mica llarg. En arribar i ésser rebuts al mateix port, directament anàrem a fer una curta visita al mercat de "Las Dalías", al poble de Sant Carles de Peralta. De tornada, cap a Jesús, a retrobar-nos i compartir dinar (un excel·lent arròs de matances, i de postres orelletes eivissencues). Després assaig a l'església abans d'anar a descansar un poc a l'hotel, Punta Arabí.

El vespre i dins del programa de festes de la Mare de Déu de Jesús, férem l'Aplec Coral, a l'església de Jesús.

El poder cantar a l'altar major davant de l'imponent retaule, una de les joies i més importants obres d'art conservades a les Pitiüses (executada al taller valencià dels Osona els anys a cavall entre els segles XV i XVI), va ésser espectacular i ben emotiu. L'església estava plena i després d'una breu presentació de la Coral i unes peti-

tes referències al poble de Porreres, cantàrem en primer lloc, per donar pas a la Coral des Pla de Jesús, i al final interpretàrem dues peces conjuntament. Tant els cantaires porrerencs com els eivissencs coincidírem que havia estat un gran concert i que tot el públic present (Entre ell la família Marí-Sastre, nadius de Jesús i uns quants Porrerencs més) ho havia disfrutat i reconegut.

Sopàrem a la plaça del poble i seguírem una estona la festa, per anar a descansar d'hora.

El diumenge al matí, fórem rebuts a l'ajuntament de Santa Eulària des Riu pel Sr. batle i les regidores de Cultura i d'Educació

A continuació hi hagué una visita guiada pel poble aturada a la Sala Barrau, on hi ha una bona col·lecció del pintor Laureà Barrau. I després ruta pel costat del riu,

Autos Veny

Tels: 971 58 15 77 - 971 58 10 54
Fax: 971 58 16 15
E-mail: gerencia@autosveny.com

12 100 5848 - 9426 TMS

Concesionario
Autos Veny, S.A.
Carretera Campos, s/n
07200 Felanitx
Illes Balears

**jaume
sastre
soler SL**
materials de construcció

ceràmiques i gres bigues imitació fusta
ciments saques aïllants canonades
lloguer de minicontenidors (Servei a domicili)

CARRER NOU, S/N
(SORTIDA CTRA. PORRERES-VILAFRANCA)
07260 - PORRERES
TEL. I FAX: 971 647102

PLUVIOMETRIA

Germanes Barceló-Crespí

JULIOL 2014

Dia

Total ..... 0,0 litres/m²

AGOST 2014

Dia

15..... 6,4 litres/m²

16..... 0,9 litres/m²

Total ..... 7,3 litres/m²

SETEMBRE 2014

Dia

16..... 1,0 litres/m²

22..... 5,8 litres/m²

24..... 4,0 litres/m²

27..... 1,7 litres/m²

28..... 12,5 litres/m²

30..... 3,7 litres/m²

Total ..... 28,7 litres/m²

esdeveniment i veure l'acceptació que va tenir. Aquest any fórem gairebé 400 les persones que ens reunírem. Es tractà d'una xifra rècord. Tots el que érem allà teníem un objectiu en comú: fer front al càncer. És una batalla, que hem de guanyar, i per això no afluixam, i tenim clar que hem de lluitar fins al final. Per a tal, com sempre els doblers que es recaptaren en aquesta vetllada foren entregats a l'Associació Espanyola Contra el Càncer per a que pugui continuar complint amb els seus objectius.

Es tractà d'una vetllada entretinguda i agradable. Primer de tot, sopàrem i una vegada acabat el sopar, la vetllada continuà amb la rifa. Hi hagué molts d'obsequis, de tot preu, de tot color, de tota mida. La sort va acompanyar a molts.

Volem aprofitar aquest espai per recordar a totes aquelles persones que any rere any, acudien a la festa, col·laboraven amb

acompanyats de n'Edu Sánchez, passant per el Pont Vell, fins al molí de dalt o de Can Planetes, on funciona un molí fariner d'aigua acuradament restaurat.

Des d'aquest punt hi ha una bona vista cap al Puig de Missa, amb l'església fortificada del segle XVI. La ruta continuà, ja amb bus, cap al poble de Santa Gertrudis, amb aturada per fer un refresc i una breu visita. I per acabar el matí, de cap a Sant Llorenç de Balàfia, passeig fins davant l'església on, al porxo, vaig dirigir unes paraules referents al poble de mon pare, les seves tradicions, costums i festes. Dites i sentides amb una emoció continguda.

Des de l'església ens arribàrem fins a una de les cases amb torre de defensa, de Can Pere Musson i el pou que hi ha junt davant. Cap a un costat es veia el conjunt de les Torres de Balàfia, exemple d'arquitectura popular eivissenca i prou conservat.

D'aquí directament cap a Jesús a dinar i, quina sorpresa, a l'entrar a la sala taula

parada que havien preparat tots els membres de la coral i familiars: un bufet amb tota classe de plats boníssims i rematats per millors postres i bon "café caleta".

I com no podria ésser d'altra manera, acabàrem cantant tots plegats amb prou animació i bulla. Com a cloenda de la trobada ens desitjàrem, tant el president de La Coral de Jesús, Francisco Pascual, com la presidenta de la Coral de Porreres, Dagmar Fuss, repetir l'experiència i trobar-nos novament a Mallorca o a Eivissa.

De camí cap a Eivissa, fins a la part de darrera de les murades, per anar baixant per daltvila de la plaça de la Catedral pels carrerons fins a la marina, i passejar fins la tornada cap a Botafoc, per embarcar de retorn cap a Mallorca.

Amb els millors records ben guardats i disposats a comptar-ho !!! Fins la propera sortida.

JUNTS CONTRA EL CÀNCER

Junta Local de Porreres de l'Associació Espanyola Contra el Càncer

Va ser un plaer per a la nostra entitat, organitzar aquest

l'organització, i el destí no els permeté ser-hi. Sens cap dubte, els tindrem sempre presents.

Finalment, voldríem fer una sèrie d'agraïments.

Durant molts d'anys aquest sopar s'ha celebrat a Montis-sion, llavors primer de tot volem donar les gràcies a Joan i na Bel de Montis-sion per haver-nos preparat el sopar durant tot aquest temps. Per altra banda, aquest any per primera vegada s'ha celebrat a l'Escola Nova, i això no hagués estat possible sense el suport incondicional del nostre Ajuntament de Porreres, de la pròpia Escola Nova i del Restaurant Es Cruce de Petra. També volem donar les gràcies a tots els comerços, empreses i particulars que ens féreu arribar obsequis per a poder dur a terme la rifa. I per acabar, gràcies a tots els que hi assistireu, sense vosaltres res hauria estat possible.

Salut tinguem i endavant!

TEMPUS FUGIT...

Col·lectiu Sang de Terra i Col·lectiu de Poesia

Dilluns 11 d'agost. Deixam per una estona el bullici de les festes de Sant Roc per immernir-nos en un espai obac, però màgic i assossegat alhora, que enguany ens acull per a l'espectacle poeticomusical. El pati del Roser ens ofereix el marc ideal per asseure'ns i gaudir de poemes i cançons al voltant del tema de la mort.

*Sed fugit interea fugit irreparabile tempus
Però fuig entre tant, fuig irreparable el temps*

Aquesta locució llatina que apareix per primer cop a les *Geòrgiques* de Virgili, que significa que el temps s'escapa i que convida a no perdre'l, és un tòpic literari sobre la brevetat de la vida i ens serveix de punt de partida per reflexionar en veu alta sobre la mort.

Iniciam el recorregut amb un diàleg entre la mort i algú a qui ha arribat l'hora de traspassar, de Vicent Andrés Estellés, que ens serveix d'introducció per parlar de la mort des de diferents punts de vista. *Desolació*, de Joan Alcover, i *Coral Romput*, de Vicent Andrés Estellés ens emmarquen el tema de la mort entesa com a pèrdua, tristesa o solitud:

*[...] cada ferida mostra la pèrdua d'una branca;
sens mi, res parlaria de la meitat que em manca;
jo visc sols per a plànyer lo que de mi s'és mort.*

Joan Alcover

*Si algun dia us diguessen que han matat la Mort,
no pregunteu, amics, qui és el que ho ha fet.
Serà un pare. Serà un pare o una mare.*

Vicent Andrés Estellés

Ens acostam a la mort, també, des de la por, l'enyorança, l'humor, la incertesa o la necessitat d'aprofitar cada moment.

*Tinc tantes coses entre mans
feines urgents
que no em recordava que també
he de morir. [...]*

Joan Oliver «Pere Quart»

*Vindrà la mort i els ulls m'arrencarà:
veuré llavors un altre firmament.
La finitud és un vaixell varat,
l'hortalissa que menjo no té cucs,
el silenci m'impregna de clarors.
La mort és purament un canvi més.[...]*

Joan Vinyoli

Els cants gregorians, que interpreten les veus femenines de la Schola Gregoriana dirigida per Sebastià Melià, ens amaren l'esperit i ens preparen per assaborir mot rere mot els poemes que es van recitant o cantant. Amb el torn obert de paraula i l'espai de creació pròpia, arribam al final de l'acte, però també al moment més àlgid. És l'hora de compartir experiències i emocions viscudes al voltant del tema de la mort; el públic, amatent i amarat per l'emoció, agraeix i comparteix en silenci paraules que va desant amorosament en algun racó de la memòria.

Un any més assolim l'objectiu, un acte senzill i emotiu que covida a la reflexió i que ens recorda com n'és d'important la poesia en el devenir diari, en la vida i en la mort, en el gaudi de cada instant...

Sa Fonda Cafè

PORRERES - tlf. 971 64 73 16

CONVERSES ENLLAÇADES

Bartomeu J. Barceló Ginard

9. BÀRBARA MESQUIDA

Bàrbara Mesquida Mora. 1979. Can Verdera. Can Xenoi. De vinaters. De bodeguers. De la terra. Filòloga. Matajonquera. Ramon Luliana. Universitat de Barcelona. Porreres. Palma. Barcelona. Sant Sadurní. Porreres. Felanitx. 2004. Celler familiar. 2012. Celler propi. Mesquida Mora. M&M. Entusiasta. Emprenedora. Lliure. Natural. Renovada. Romàntica. Esperitosa. Amatent. Eròtica. Mediterrània. Greco-llatina. Lectora. Enòloga. Activíssima. Agraïda. Poetessa medieval. Trobairitz mallorquina. Fada de les transformacions. Respectuosa. Cosidora. Mil paraules per minut. Mils idees per segon. Mil pulsacions per botella. Una erra vibrant deliciosa. Gestant. Mare. Pacient. Bàrbara Barceló Mesquida. Tendríssima. Emmarada. Aviciadures. Contes i dibuixos. La nina: sang a les venes. La mare: vi a les entranyes. Mirada al món des de Mallorca. Mallorca conrada des del món. Veu de vellut per a un vi de cos sensual i paladar amorós. Fruites damunt la taula. Cellers M&M: VI-DAMor..

Què té el vi que no hi ha Bíblia o mitològiques que en prescindeixi?

M'ho segueix demanant! El vi captiva. Poca gent entra al món del vi i se'n surt. El vi teixeix un fil d'Ariadna que t'enganxa. És un món fascinant: el conreu de la vinya, el contacte amb la terra, com canvia amb el pas de les estacions, els ocres, el

suc. T'has d'adaptar a aquest procés de canvi, acompanyar-lo, observar i aprendre de la terra, fer la verema, la feina i la festa, tot allò ancestral, la màgia de la transformació. La màgia del vi no s'explica només per les reaccions químiques.

Com aprèn la Humanitat a fer vi?

Per una mescla de casualitat i d'observació. El raïm se romp, el suc fermenta i nosaltres curiosos, ho miram i ho tastam... i ha canviat completament! Això és el vi: intel·ligència i plaer, sorpresa i afany. No hem d'oblidar que el prestigi, la fama del vi ve també per l'alcohol. Ben duit fer vi és una feina que comporta donar salut i benestar a la gent, alleugerir les gotes de suor amb gotes de vi tendre i saborós. El vi participa dels rituals des de temps immemorials, per obrir-nos l'esperit i el cor, per predisposar-nos a un altre humor. Beure amb moderació ajuda a veure les coses amb una altra tonalitat, més enllà dels negres i els grisos. I el vi n'és l'origen d'això, la mare dels ous!

Si m'agrada més l'aigua que el vi dec ser un tio rar?

No! Hi ha gent que no li cau bé, i a mi mateixa m'agrada molt l'aigua quan tenc set. Però no entenc una menjada sense una copa de vi. Tal

vegada hauríem de matisar que si a algú el vi no li cau bé és més per culpa del sulfurós que li posen. El sulfurós, que fa de conservant, d'antioxidant, se sap que fa mal de cap. Certament s'han usat des de fa molt de temps perquè manté el vi. Nosaltres estam fent-hi feina per no posar sulfurós i fer un vi sense additius, més natural.

Recordes l'Espriu d'He mirat aquesta terra? Tu , que també l'has mirada, què hi has vist?

Sí, és un poema magnífic! La terra lliga cultura, enologia, país i llibertat. Tenir vinyes comporta per a mi un arrelament a Mallorca, un compromís amb la meva terra i amb la meva gent. Aquí ha nascut tota la meva família, és on m'he criat, on visc, on he tengut la meva filla i on estic amb el meu home. Tot es junta per conformar una manera de ser. El vi es resumeix dient que és la meva vida. No pens si avui som dilluns o diumenge, faig tota la feina que puc perquè visc i gaudesc aquesta transformació constant de la terra i dels seus fruits. M'ha tocat gestionar això en unes condicions millors que les que hi havia abans. Per Mallorca han passat moltes civilitzacions i totes han anat fent, unes amb més gràcia que les altres. Nosaltres, doncs, som efímers. Per això, deman que els anys que pugui viure ho faci de la manera més responsable i sincera possible, amb mi mateixa i amb la meva feina. Continuar la civilització!

Està bé això de continuar la civilització! Civilitzar com a

expressió d'una manera de treballar el vi! Aleshores, he de demanar-te què fa una enòloga com tu en un lloc com aquest?

(Riem) Jo som aquí per voluntat pròpia. Malgrat la vida et posi costes per amunt i passis per camins difícils, sempre hi ha un caminó, tant se val si és tortuós o complicat, que també et du a bon port. És el camí que jo voldria explorar aquí. Jo no salv vides, no faig una feina d'aquestes que la gent lloï tot el temps. Jo només intent cuidar les terres que tenc i fer-ho passar bé a la gent quan obri una botella del vi Mesquida Mora. Res més. Això sí, cal posar-hi passió, il·lusió, perseverança, ganes, somnis. A l'agricultura no existeix el balanç comptable clàssic, perquè el temps de dedicació és monumental i llavors més que despeses fas inversions a llarg

termini. Sé naturalment que tenc un negoci, que faig vi per viure dignament, però no m'interessa exclusivament el rendiment, perquè de fet hi ha activitats més lucratives que fer vi. La meva és una feina tangible que es demostra en el producte final, el vi. Cada botella guarda una quantitat d'hores i hores de feina impressionant!

Voldria que continuassis aquesta frase: "Mon pare, vull ésser enòloga."

"Seràs el que voldràs" Mira, de petita record que volia ésser mestre d'escola. De més gran (però no massa, no et pensis, tenia deu o dotze anys!) vaig descobrir la filologia catalana i vaig decidir-me per aquesta opció. Acabada la carrera, era clar que el tema de la viticultura seguia ben viu dins mi i aleshores pensava que m'encantaria

Graduat Social

Av. Bisbe Campins, 3
07260 PORRERES
Tel. 971 16 80 38

RESTAURACIÓ DE MOBLES

c/ cerdà, núm. 105
tel. 971 168 072

07260 porreres
mòbil 687 559 600

poder tenir un celler petit. A ca nostra, sobre tot ma mare, mai me varen inculcar res en concret pel que fa a ser una cosa o una altra, no m'insistiren amb això de seguir la tradició familiar. La universitat, que va bé per formar caràcter, em permeté unir en un tot aquesta diversitat d'interessos. Ha estat el que t'he dit, una confluència d'interessos, la transformació de terra, la cultura, el país i el treball.

Com són les terres que conres i els vins que donen?

Cada tros de terra és diferent. Son Porquer és argilosa, amb més calç, més franca i son Orelet és més vermella. Aquí són terres fresques, més perfumades, diferents a les de Felanitx, tant, que una mateixa varietat de raïm dóna un producte diferent. Pel que fa als vins que en resulten diré que són femenins, respectuosos amb l'entorn, ecològics, artesans, naturals, saludables, variats, fets amb unes dosis immenses d'amor, amb criteris rigorosos de biodinàmica. Són vins Mesquida Mora.

Com ha de ser un vi de qualitat?

Hi ha paràmetres, criteris analítics, però no basten. Cal posar-hi també el resultat al paladar, s'han de tastar. Nosaltres els cream esperant determinades sensacions, una percepció que et sorprengui, que t'enganyi. Per això els tastam al llarg de tot el seu procés d'elaboració, ja sigui un blanc de set mesos o un negre que necessiti dos o tres anys per estabilitzar-se. A l'hora de fer-ne el ranquin jo faig l'opció de l'ac-

ceptació popular. Avui, a més dels grans gurus, dels cànons de revistes com la *Tanzer's* o la *Revue du Vins de France*, hem de considerar les valoracions que surten als blogs, a les xarxes socials, tot allò que la gent explica, l'experiència que han tingut bevent un vi. Els millor vins són els francesos. França és el nostre mirall per la seva investigació, tradició, per la història de vins, per la climatologia, per les varietats. Els vins francesos excel·leixen.

Com veus Porreres?

La veig des del Pas del Frare, li veig l'esquena, en perspectiva i en una certa distància, Porreres i jo ens anam reconeixent, perquè de petita ens férem molt jo i ella i ara li contempl la silueta. Quan hi vaig és com si anàs a la capital! Porreres ha canviat i encara em recorda quan hi prenia la fresca de nina, quan -com ara- veia els carrers mig buits d'horabaixa, veig la plaça més humana, sense cotxes, la veig amb nostàlgia, perquè record els variats a la Fonda amb en Baltasar i na Magdalena, amb el meu padrí quan ens hi aturàvem, can Xamena, les petites botigues. No me sent Porreres com una vila externa, ens anam

retroband, perquè som de Porreres i ella ho sap.

El celler ha estat de celebració fa poc. Com així?

Sí, el nostre és un projecte nou, jove, amb dosis importants de tendresa, també encara fràgil, poc pretensions, que aposta per la qualitat, que cerca anar-se consolidant, però que vol ser agraït. Per això hem volgut fer una petita celebració d'agraïment a tota la gent que ens ajuda a posar-lo en marxa. Clients, amics, proveïdors, la gent que ens estima. Convidarem a set cuineres dones per festejar, amb les seves propostes gastronòmiques, cada casta de vi del celler. Vull deixar ben clar que Mesquida Mora no seria possible sense l'ajuda de ma mare i del tio Xisco, que m'han ajudat a establir-me i a tirar endavant. I també el meu germà que fou participant de la idea i que després ha volgut fer altres projectes, una decisió que m'ha ajudat també molt, així com l'experiència anterior de vuit anys al celler familiar. El meu home em dona un suport incondicional i na Bàrbara, la meva filla em regala unes dosis il·limitades d'il·lusió.

Juliol de 2014

T'INTERESSA!!!

Si voleu consultar números anteriors de la nostra revista, al blog de l'Agrupació Cultural, apartat *Llum d'Oli* hi trobareu:

Revista Llum d'Oli en format digital.

Enllaç amb la biblioteca digital de la UIB, on hi podreu trobar altres números més antics.

www.agrupacioculturalporreres.blogspot.com

VENDA DE LLANA DE PORRERES (SEGLE XV)

Maria Barceló Crespí

La manufactura tèxtil, i especialment la draperia, va ser una de les principals activitats econòmiques desenvolupada a la Mallorca de l'Antic Règim. Constituïa un sector cabdal per a l'economia del regne i el seu sistema d'intercanvis amb l'exterior. És cert que bona part dels productes tèxtils mallorquins no eren obra refinada (aquesta es comprava, sobretot, a Flandes), però servia per al consum interior i com a contrapartida a importacions tan necessàries com el blat.¹

La matèria primera, singularment la llana, procedia dels ramats de la Part Forana.

Vet ací, a tall d'exemple, algunes referències documentals del Quatre-cents en les que es pot comprovar la venda de llana de Porreres per ser obrada a la ciutat de Mallorca.

El 28 de febrer de 1426 Guillem Veny de Porreres ven a Tomàs Gual, sastre de Ciutat, vuit quintars de llana blanca de les seves ovelles a raó de 80 sous el quintar.²

El 9 d'abril de 1426 Pere Domènec i Martí Albons, habitants de Porreres, venen a Mateu Vaquer, paraire, un quintar i una rova de llana blanca per valor de 10 lliures amb la condició que li han de portar a la primera tosa.³

El 23 de juliol de 1426 Pere Domènec i Martí Albons, de Porreres, venen a Mateu Vaquer, paraire,

quatre quintars de llana blanca de les seves ovelles a raó de 80 sous cada quintar.⁴

El 28 de març de 1435 Bartomeu Orell de Porreres, ven a Tomàs Gual, sastre, un quintar de llana blanca per valor de 100 sous.⁵

El 1438 es documenten varies partides per part dels germans Bernat i Guillem Vaquer, Antoni i Bartomeu Orell, Guillem i Antoni Morlà, i un tal Pasqual. En total nou quintars i mig que se'n dugueren diferents mercaders.⁶

El 22 de juliol de 1439 Joan Ginard ven a Gabriel de Bellviure, mercader, 45 quintars de llana a raó de 5 lliures i 7 sous el quintar.⁷

El 10 de gener de 1483 Joan Nicolau, dels Pagos, ven a Miquel Sacanal, paraire de Ciutat, tot l'esplet de llana blanca de les seves ovelles segons el preu que es fixarà a Ciutat.⁸

El dissabte 6 de desembre de 1488 Pere Morlà de Porreres ven a Antoni Valls, paraire de Ciutat, tota la llana de les seves ovelles, és a dir, tres quintars a 5 lliures el quintar i la resta segons el for *valebit in platea Quarterie Maioricarum*. L'ha de portar a Ciutat i obliga les seves ovelles i la llana.⁹

El dilluns dia 18 de juliol de 1491 Jordi Garcia i Antoni Ferran de Porreres, venen a Mateu de Bonapart, ciutadà, set quintars de llana de les seves ove-

Bàrbara-Art
DECORACIÓ - ANTIC

Gabriel Cortés

MESTRE ARTESÀ LLAUNER
FANALS MALLORQUINS - RESTAURACIÓ DE METALLS

Pl Molí de N'AMENQUAL, 10 - Telèfon i Fax 971 64 72 41 - 07260 PORRERES

lles a raó de 6 lliures el quintar. L'ha de portar a Ciutat a casa del comprador.¹⁰

El dissabte 8 d'octubre de 1491 Gabriel Mesquida de Porreres ven a Rafel Girard, paraire de Ciutat, dos quintars de llana pròpia de les seves ovelles, bona i sense tares i l'ha de portar a Ciutat a les seves expenses. El preu és 6 lliures el quintar.¹¹

El dimarts dia 15 de novembre de 1491 Pere Mesquida de Porreres i Guillem Desmàs, ciutadà, venen a Mateu de Bonapart, ciutadà, quatre quintars de llana de les ovelles de Pere per valor de 24 lliures la qual han de portar a Ciutat.¹²

El dilluns 24 de setembre de 1492 Pere Mesquida i Antoni Mesquida de Porreres venen a Salvador Monjo, paraire, tota la llana de les seves ovelles segons for de la plaça de la Quartera. Dita llana han de portar a Ciutat a les seves expenses.¹³

El 3 de febrer de 1494 Jordi Garcia de Porreres ven a Mateu de Bonapart tota la llana de les seves ovelles a raó de 6 lliures i 10 sous el quintar, amb la condició de dur-la a casa del mercader a Ciutat.¹⁴ L'alqueria de Jordi Garcia abarcava el que després serien les possessions de son Cota, son Drago, son Draguet i son Amat.

El divendres 7 de març de 1494 Pere Mesquida, paraire de Porreres, reconeix deure a Mateu Bonapart 20 lliures i 6 sous per la compra de dos quintars i setanta-una lliures de llana de la terra neta de tares.¹⁵

El 18 de febrer de 1495 Damià Veny de Porreres reconeix que ha d'entregar al seu germà Gaspar

Veny, paraire de Ciutat, una comanda de quatre quintars de llana que ha de lliurar a casa d'en Gaspar durant el mes de maig.¹⁶

El dissabte 20 de febrer de 1496 Mateu Nicolau de Porreres, ferrer, ven a Huguet Net, ciutadà, dos quintars de llana pròpia de les seves ovelles, bona i neta de tares al for de la plaça de la Quartera de Ciutat.¹⁷

El dijous dia 21 d'abril de 1496 Joan Nicolau, menor de dies, i el seu germà Guillem Nicolau, de Porreres, venen a Huguet Net tota la llana de les seves ovelles sense tares, portada a Ciutat, al for de la plaça de la Quartera.¹⁸

1

2 ARM, Prot. M-158, f. 43r.

3 ARM, Prot. M-158, f. 76v.

4 ARM, Prot. M-158, f. 146r.

5 ARM, Prot. M-159, ff. 55r-55v.

6 MUNAR OLIVER, Gaspar; ROSSELLÓ VAQUER, Ramon: *Història de Porreres*, I, Palma, 1977, p. 120.7 ARM, Prot. M-162, f. 115r. Dada referenciada a MUNAR OLIVER, Gaspar; ROSSELLÓ VAQUER, Ramon: *Història de Porreres*, I, Palma, 1977, p. 119-120.

8 ARM, Prot. T-865, f. 3r.

9 ARM, Prot. P-383, f. 189v.

10 ARM, Prot. C-291, ff. 51r-51v.

11 ARM, Prot. P-386, f. 161r.

12 ARM, Prot. C-291, f. 108r.

13 ARM, Prot. P-412, ff. 117v-118r.

14 ARM, Prot. M-623, ff. 189r-189v.

15 ARM, Prot. M-623, ff. 198v-199r.

16 ARM, Prot. C-167, f. 116r.

17 ARM, Prot. P-391, f. 19v.

18 ARM, Prot. P-391, ff. 50r-50v.

CA'N GUILLEM
ENTREPANSTAPESPIZZES

AV. BISBE CAMPINS, 1 PORRERES 971 647 495

Estanc Can Poo

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impemta.

Havans gravats per a festes.

Llibres de text. Revistes. Articles de papereria.

Juguetes. Perfumeria. Articles de regal

Avinguda Bisbe Campins, 12 • Porreres.

Tel. 971 16 66 36 - Fax: 971 64 70 24

LA GUERRA DE SUCCESSION ESPANYOLA (II)

EL NAIXEMENT DELS BOTIFARRES I DE LES NOU CASES

Francesc Melià Barceló

L'anomenada Guerra de Successió ha donat molt de si pel que fa a expressions i nous mots. Tal i com contàvem en l'anterior Llum d'Oli, a partir d'aquest esdeveniment del fet d'anar a la latrina en diem *seure a sa trona* o *anar a can Felip*. De la mateixa manera aparegué un nou mot, ben viu encara, apel·latiu d'un grup social concret: els *botifarres*.

Recordem que aquesta contesa fou una lluita entre estats europeus, entre regnes peninsulars i també entre els propis habitants dels regnes hispànics. Mallorca no en fou una excepció i ens trobam amb dos bàndols ben definits: els filipistes i els carlins. Els primers, partidaris del futur rei Felip V, mentre que els segons ho eren de l'arxiduc Carles d'Àustria. I ja tenim brou i tallades!!

El fet de decantar-se per una o altra facció responia a una diversitat de causes: essencialment a la ideologia política defensada, a l'adscripció a un grup social o altre i a l'activitat econòmica a què es dedicaven. Això ens dona a entendre que la societat mallorquina d'aleshores estava profundament dividida.

Així, entre els carlins (o austracistes) hi localitzam una part dels nobles: els grans terratinents i senyors jurisdiccionals; el baix clergat, alguns membres del capítol catedralici així com alguns beneficiats de la Seu i altres esglésies a més dels caputxins; i també la majoria dels artesans i dels pagesos.

D'altra banda, amb els filipistes trobem la gran majoria de nobles més relacionats amb el comerç; les principals autoritats eclesiàstiques (el bisbe i la gran part del capítol catedralici, canonges i persones vinculades al poder episcopal), els

jesuïtes i alguns franciscans i dominics; els mercaders i els xuetes, vinculats al negoci del mercat francès.

I és en aquest darrer grup on identifiquem els botifarres. Un botifarra era (i és) una persona de la noblesa antiga mallorquina (de Palma). Però quin és l'origen del mot? La paraula *botifarra* apareix com una derivació mallorquina del mot *botifler*, composició francesa referida al símbol de la flor de lis (*beauté fleur*) que s'estampava, entre altres llocs, en les botes dels soldats l'exèrcit borbònic. La flor de lis era i és un símbol identificativa de França i de la casa dels Borbons; el fet que la majoria dels nobles defensassin la causa filipista explica aquest malnom.

Un nou apel·latiu que donà lloc a noves expressions, com *fer de botifarra* o el fet de bravejar de noblesa de sang o de parentiu amb gent grossa, o *ser uns botifarres foradades*, expressió més tardana i que es referia a la noblesa que va fer fallida a causa de les despeses excessives i del seu endeutament amb els xuetes.

Acabada la guerra i amb la victòria del seu candidat, les famílies nobles ciutadanes esdevingueren el nucli fort del poder polític mallorquí. A proposta del comandant general, el marquès de Casafuerte, i amb la intenció de consolidar i perpetuar aquesta situació de preeminència, generaren una aliança. Segons la llista més antiga, nou cases hi vengueren a bé i d'aquí el nom, les Nou Cases: els Zaforteza, els Verí, els Sureda, els Berga, els Cotoner, els Salas, els Sureda de Santmartí, els Dameto i els Togores.

Una llista dinàmica que no es mantingué immutable perquè sabem que altres cases també hi estaren relacionades: els Despuig, els Boixadors o els Puigdorfila, per exemple. Amb aquesta unió l'aristocràcia filipista esdevingué molt poderosa: ocuparen els principals càrrecs polítics, milloraren les respectives economies, finalitzaren les lluites clàniques i esdevingueren líders de la noblesa.

Altra vegada el poble, savi, irònic i punyent, inventa una nova expressió per referir-se a una persona que té moltes pretensions, estufada, que fa ostentació de riquesa o de llinatge sense ser-ho: *pensar-se ser o venir de les nou cases (o de les set cases)*.

floristeria i jardineria

CanMurtó

COMPOSICIONS FLORALS
PER A NOCES, COMUNIONS
I TOT TIPUS DE CELEBRACIONS

C/ Sa Galla, 92 - 07260 PORRERES
Tel. 971 647 053 - Mòvil. 689 689 667
Fax. 971 647 053

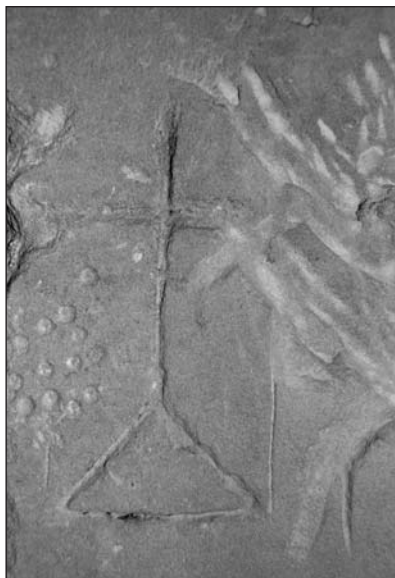
ELS GRAFITS DE L'ANTIGA PRESÓ DE PORRERES

Maria Antònia Lull Estarellas

Al llarg de la història, Mallorca comptà amb distintes presons. A Palma, fins al segle XIX en que es traslladà a l'antic convent dels Caputxins, la presó es situava vora Cort. A més d'aquesta, hi havia altres presons reials o recintes que foren usats com a tal: la torre de l'Àngel de l'Almudaina, la presó del castell de Bellver, el castell de sant Carles. D'altra banda, hi havia les que pertanyien a l'Església, concretament, la del Palau Episcopal i la del tribunal de la Inquisició. A la part forana també hi havia presons que allotjaven els retinguts a l'espera de ser traslladats per esser jutjats. Aquest és el cas de la presó de Porreres.

La primera presó de Porreres està documentada des de 1341 quan, per indicació del rei, es comprà una casa a Bernat Perera per a fer-hi la Cort i carcelleria per valor de 45 lliures.¹ La tradició oral situa aquest lloc a l'anomenada casa Bel·la, devora l'Hospital. En el segle XVII, es traslladà a la que fou la seu de l'Ajuntament fins el 1939. Aquest edifici és un dels més representatius de la vila. Hi ha constància documental que l'any 1587 era ocupat per l'escrivania reial i per la carnisseria², si bé un document de 1449 sobre la venda d'unes cases entre Bartomeu Boner i Antoni Mora, situaria l'escrivania al mateix lloc³. A partir de 1673, seguint la data que figura a l'escut que llüia a la façana, fou reformat i es convertí en la casa de la Universitat, a la vegada que seguí mantenint a la planta baixa la carnisseria. A més, a l'espai que es troba sota l'escala d'accés a la primera planta, s'hi albergà la presó.

L'any 1888, l'Ajuntament de Porreres,

comprà una casa situada al carrer d'en Veiet, on s'instal·laren les escoles, el jutjat municipal i el quarter de la Guàrdia Civil. L'any 1935 es realitzaren obres de millora a càrrec d'Enric Juncosa i s'adequà un espai per als calabossos.

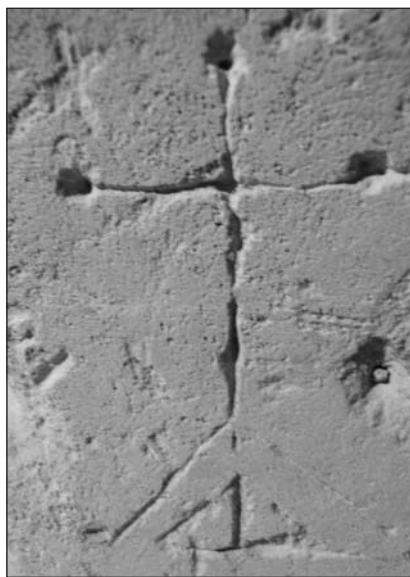
Quan el 1940 la casa consistorial es traslladà a l'actual emplaçament, can Sitjar, el consistori va vendre l'edifici. Després de la seva venda, fou reformat per adaptar-lo als nous usos: residencial a la planta superior i local de restauració en planta baixa. Amb la reforma, es perderen alguns elements característics de l'edifici: les arcades de l'antic porxo foren tapiades, es transformà l'escala d'accés al primer pis per tal d'independitzar-la del local de la planta baixa, es tapiaren el que havia estat la porta d'accés de la presó, un finestró que hi havia i un arc ogival situat sota el llit de l'escala. A l'exterior, es tapià una fornícula situada a la façana que podria correspondre a una estació de viacrucis.

A finals de 2010 i principis de 2011, amb motiu del traspàs de l'explotació del local, es reformà de bell nou la planta baixa de l'edifici i la façana i es recuperaren els elements citats anteriorment.

Arrel de les obres, es descobriren un grup de grafitos que ocupen les parets de l'antiga presó. Es tracta d'un conjunt de 12 grafitos incisos sobre els murs de marès. D'aquests, tres es troben situats en un arc ogival que suporta el llit de l'escala, altres dos es troben a la llinda de l'accés a l'antiga presó, altres tres al propi llit de l'escala i, per últim, quatre més al portal posterior de la presó.

Vuit d'ells, representen la creu del calvari. Les mides dels quals van des dels 31 x 15 cm, la més gran, fins els 6 x 3,5 cm la més petita (veieu taula). Una d'elles, situada a l'entrada de la presó, va acompanyada de la representació d'un arbre amb fruits. A l'arc, hi trobam un grafit, bastant mal·lès, que representa un vaixell amb un grafit numèric amb data 16(4?)2 i, per últim, al llit de l'escala, una figura antropomòrfica de petites dimensions. Al portal posterior, hi trobam un grafit geomètric que semblen unes fletxes i un altre format per nombroses incisions lineals (figures 11 i 12). Aquesta troballa és, especialment, valuosa puix que els grafitos incisos sobre mur, tot i ser habituals ja en temps passats, difícilment arriben als nostres dies. Les reformes, el desgast, els emblanquinats i arrebossats posteriors els malmeten o els oculten.

Al llarg de la història, tres han estat els elements que han fet que els gra-

fits es trobin a tants indrets: el temps del que disposa l'autor, l'avorritment i la utilització de la paret com a llenç on poder dibuixar. Per aquests motius, les presons sempre han estat propicis als grafit. A Mallorca, en podem trobar mostres a les parets de l'antiga presó del palau Episcopal (en l'actualitat una de les sales expositives del Museu Diocesà), a la Llonja⁴, al Consolat de la Mar⁵ al castell de Bellver, a molts campanars utilitzats en èpoques diverses com a presons, etc.

Les figures representades són d'una simplicitat extrema. L'autor tractava de mostrar únicament les línies que definien la figura. Recordem que es tracta de dibuixos sense un objectiu artístic sinó lúdic o devocional, aquest, és el cas de les creus, les quals són molt comunes gràcies a la seva simplicitat i significació.

Quant a la datació dels grafit que aquí ens ocupen, sols un d'ells ens marca un any concret, la figura número 2, on hi apareix la data 1642 o 1612. La resta, possiblement pertanyen al mateix segle o al segle següent. Desconeixem si hi havia grafit d'èpoques posteriors, ja que es perderen sota la

calç dels emblanquinats o en la seva posterior remoció.

Aquests grafit, del segle XVII, coincidirien amb una època convulsa a la nostra illa, en la qual el bandolerisme era un problema molt greu. La falta d'aliments portaren a molts illencs a cometre robatoris per poder menjar. El problema era molt greu. Mostra d'això, el 1618, es dictà una disposició oficial en què es deia que els particulars havien de participar en la tasca de captura des bandejats i en la que s'oferia una recompensa a aquells qui els posassin en mans de la justícia.⁶ Tot i que es donaren diverses instruccions per acabar amb els bandolers el problema anà creixent i fou motiu molt preocupant durant aquell segle. És lògic, per tant, que en aquestes dates s'hi empresonàs un bon nombre de bandolers.

Pel que fa a la tipologia, les creus trobades a l'antiga presó de Porreres, estan dibuixades sobre peanya triangular, són les anomenades creus de calvari. Es tracta d'una iconografia típica dels segles XVII i XVIII. Sembla clara la càrrega simbòlica de la creu, possiblement, els presos s'encomanaven a Jesucrist per tal d'obtenir el seu favor i poder alliberar-se de condemnes greus. Aquesta tipologia de creu, les podem trobar a presons ben allunyades de la nostra illa, tal és el cas de la presó rural de Mazaleón a Aragó.

Les vuit creus que s'han trobat, no necessàriament han estat realitzades per la mateixa mà. La figura número 4 sembla que aniria acompanyada per altres dues creus, de les que sols en resten les línies verticals. Una d'elles a la part superior té 12 incisions circulars de més profunditat que li donen l'aspecte d'un arbre amb fruits. Ara bé, no es pot afirmar que aquest capcer

d'arbre hagués estat realitzat en el mateix procés creatiu. De fet, la profunditat de les incisions semblen demostrar el contrari.

La figura número 6 és antropomòrfica i, es troba, parcialment, mutilada. Sembla que podria tractar-se d'un home al que li faltarien, parcialment, els membres inferiors i superiors.

La figura número 2, representa una nau. Està compost per un conjunt de línies radiants que es podria identificar amb l'arborada, és a dir, tot el conjunt de caps que surten del pal major; una sèrie de línies corbes convexes representarien el buc; una sèrie de línies per sobre el buc es podrien identificar amb els remos o els caps que penjaven a l'aigua. Aquest grafit fou malmès en època posterior per una incisió molt profunda en forma de línia vertical a la zona de proa.

El vaixells són un motiu habitual a la Mediterrània, els romans ja en deixaren mostres a Pompeia, a Empúries i molts d'altres indrets. Però s'ha de dir que és un motiu recurrent al llarg de la història, recordem els vaixells víkings representats al palau dels Normands de Palerm. Però també a l'Atlàntic en trobam, n'hi ha una bona mostra al campanar de l'església de santa Caterina d'Honfleur (França).

Pel que fa a les presons, a Mallorca en trobam a l'antiga presó del Palau Episcopal i els de la Llonja, ambdós, propiciats per la proximitat de la mar.

En qualsevol cas, hi ha mostres de grafit que representen naus a bandes que res tenen a veure amb les presons, i alguns d'ells terra endins com és el cas del portal forà de son Vaquer al terme de Manacor. En el cas de Porreres, aquest grafit, sembla que evocaria les ànsies de llibertat o de fugida del presoner.

Per acabar, convé observar, que aquesta mostra és la que ha arribat fins als nostres dies, però és molt possible que sota les capes de calç i pintura se n'hagin perdut molts d'altres. La falta de valoració, al llarg de la història, d'aquest tipus d'expressió n'ha dificultat la conservació. Es tracta, per tant, d'un conjunt únic a la vila, de gran transcendència històrica i molt valuós a nivell patrimonial, per la qual cosa consta així, al *Catàleg de béns patrimonials de Porreres*.

1 ROSSELLÓ VAQUER, Ramon, *Noticiari de Porreres (segles XIII-XIV)*, Porreres, 2001, p. 17.

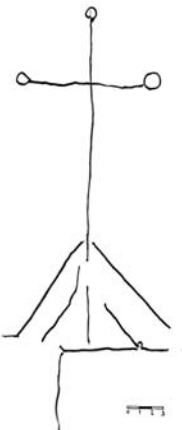
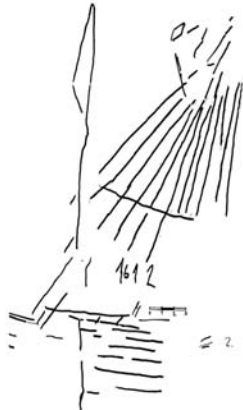
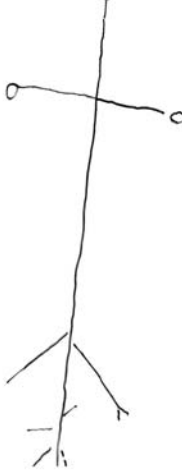
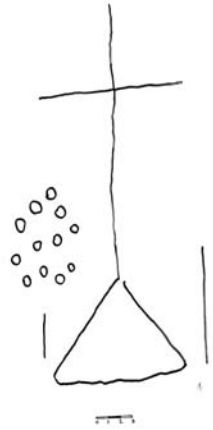

2 ARM, Prot. C-2,937, f. 190-203v.

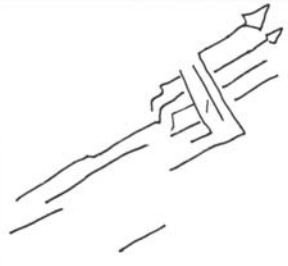

3 ARM, ECR 53, f. 5

4 GONZÁLEZ GOZALO, Elvira, "Los <<Graffiti>> de la Lonja de Palma signos, inscripciones y dibujos" a *BSAL* núm. 44, Mallorca, 1988, p. 273-305.

5 GONZÁLEZ GOZALO, Elvira, "Los graffiti históricos y las pinturas murales populares. Primer paso para la protección y salvaguarda en el ámbito del patrimonio cultural" a *BSAL*, núm. 46, Mallorca, 1990, p. 271-274.

6 MUNAR OLIVER, Gaspar, *Història de Porreres*, volum II, Mallorca, 1979, p. 36.

Creu de calvari Situació: arc ogival Alçada: 146,5 cm Mides: 26 x 15 cm	Vaixell i data 16(?)2 Situació: arc ogival Alçada: 144 cm Mides: 13,5 x 16 cm
Creu de calvari Situació: arc ogival Alçada: 142 cm Mides: 31,5 x 15 cm	Creu de calvari i arbre Situació: Portal del davant Alçada: 145 cm Mides: 23 x 14 cm
Situació: portal del davant Alçada: 173 cm Mides: 10 x 4,5 cm	Figura antropomòrfica Situació: lit de l'escala Alçada: 205 cm Mides: 6 x 2,3 cm

Creu de calvari Situació: llit de l'escala Alçada: 193 cm Mides: 6 x 3,5 cm	Creu de calvari Situació: llit de l'escala Alçada: 195 cm Mides: 8,5 x 3 cm
Creu de calvari Situació: portal posterior Alçada: 163 cm Mides: 10,5 x 5 cm	Creu de calvari Situació: portal posterior Alçada: 166 cm Mides: 10,5 x 5,5 cm
Figura geomètrica: fletxes Situació: portal posterior Alçada: 44 cm Mides 8 x 4 cm	Figura geomètrica: línies Situació: portal posterior Alçada: 140 cm Mides: 18 x 14

PORRERES, POBLE VERD

COMISSIÓ DE COMUNICACIÓ DE L'ASSEMBLEA DE DOCENTS

Des que s'iniciaren les mobilitzacions en favor de l'escola pública arreu de les nostres illes ara fa tres anys, Porreres ha esdevingut poc a poc sinònim de poble verd, poble implicat en el futur educatiu dels nostres infants.

Amb un consens ampli i majoritari tant a nivell polític, com pel que fa a entitats cíviques i socials, els porrerencs i porrerencques han respost de manera activa, amb força i dignitat les investides i retallades a l'educació. La implicació dels pares i les APIMAS en les mobilitzacions en pro de l'educació, la cessió d'espais per a la realització d'actes lúdics i culturals, la implicació i acolliment dels restauradors en la presentació de la marxa verda, les diferents declaracions i consensos entre els polítics per condemnar la deriva totalitària i antipedagògica del Govern Bauzá i detalls anecdòtics però emotius com ara engalanar el poble durant les festes amb paperines verdes fan que els docents no puguem més que estar agraïts per un municipi on sempre ens hi hem sentit ben acollits i escoltats.

Per això, com ja es feu l'agost del 2013, l'Assemblea de Docents de Mallorca es va tornar a reunir a l'auditori de Porreres amb l'objectiu d'aprovar la línia estratègica per al curs 2014-15 amb la finalitat d'aturar els desbarats antipedagògics i profundament antisocials del Govern Bauzá i reprendre el consens polític i social per l'educació que mai s'hauria d'haver trencat. Com ara fa un any, l'assistència a aquesta reunió va ser massiva i més de 500 professors ompliren l'auditori porrerenc a vessar, prova de la

salut i la unitat del moviment en favor de l'escola pública de qualitat.

D'aquella trobada, sortí el caliu per reprendre la lluita amb més ganes i il·lusió que mai encenent-se de nou la flama del canvi i l'esperança. Una esperança, que arribà abans de l'esperat perquè com tots sabem, molts són els esdeveniments positius que s'han succeït des d'ençà entre els quals, no fa falta dir-ho, hem de destacar la declaració de nul·litat al decret d'aplicació del TIL i, a conseqüència de l'anterior, la destitució de la Conselleria Joana Maria Camps i part del seu equip que, tot i actuar segons els deliris i desitjos del president Bauzá, han fet de caps de turc de la pèssima gestió en matèria educativa de l'actual Govern. També, i no menys important, la resolució satisfactòria dels expedients que amb la intenció d'atemorir al col·lectiu docent, s'havien obert injustament als directors menorquins aconseguint precisament l'efecte contrari al desitjat.

Encara que l'alegria entre el col·lectiu ha esclatat i el TIL es pot donar de moment per mort, no ens hem de confiar i hem de tenir ben clar que encara queden vuit de les reclamacions inicials per resoldre. Recuperar el professorat de suport, aconseguir que les baixes dels professors es cobreixin immediatament, que es recuperin les beques de menjador i transport i sobretot, mirar d'assolir un pacte per l'educació que eviti el conflicte viscut els darreres anys són ara els objectius prioritaris que ens marcam per assolir una educació de qualitat per a tothom.

La dignitat i la capacitat de resistència dels i les docents són el millor exemple per una societat que viu subjugada per la corrupció. Tanmateix, sabem que no estam sols i que el nostre crit d'alarma és el crit de tot un poble que vol el millor pels seus fills, perquè hi té dret, perquè és de tots i per a tots. Per això, des de l'Assemblea de Docents volem donar les gràcies als porrerencs i porrerencques per la vostra comprensió i solidaritat en aquesta nova jornada de vaga. Comptau amb nosaltres per a tota iniciativa en favor de l'educació pública i de qualitat, ens tendreu sempre al vostre costat. Perquè les darreres enquestes publicades són clares i deixen clar que la gent de cada vegada és més conscient que la política de l'actual Govern no du més que a augmentar el fracàs escolar, empitjorar l'atenció a l'alumnat i deixar sense recursos educatius precisament a aquells que més els necessiten.

GLOSÀRIUM XX

Joan Barceló, *Fusteret*

“ Marca España ” (I)

Precarietat, corrupció,
repressió, mediocritat,
misèria i austeritat.
Retalls en educació
i també en sanitat.
Finançament il·legal
de partits i sindicats,
i molts polítics indultats.
Sa gent no troba normal
no veure'n més de tancats.

La tropa conservadora,
amb un atur desbocat,
no ha tingut gens de pietat
amb la gent treballadora.
“Espanya va bé i millora”,
diuen des del Govern.
Jo crec que els hi falta un pern.
Tothom veu que això empitjora !!
O deu ser que els assessora
l'inepte Mateu Isern.

La infanta Dona Cristina,
de visita pel jutjat :
es fiscal fa d'advocat,
el seu misser que al·lucina,
en Castro fa escabexina
i el Duc de Palma, **empalmat**;
Si el poble no s'amotina,
no arribaran a judici.
N'hi ha que cercant justícia
han hagut d'anar a l'Argentina!!!

Amb el monarca borbó,
cada pic som més enfor
de la modernització.
Crec que comença a ser hora
de parlar d'abolició.
El sistema no funciona
fa estona que ha caducat.
I en Rajoy tot preocupat,
diu que això de Barcelona
és una barbaritat.

DIES

Jaume Rosselló Tomàs

Els dies s'acosten.

Remolins de fred, hipnosi de marbre,
cruixen les històries que nodreixen l'angoixa i la calma.

Hi ha dies sense nit,
sols, despallats d'ornaments,
crus de colors i d'ànima.

Dies fèrtils d'il·lusions,
plens de jocs d'infància,
de la ingenuïtat que eixampla el cor
i ens transmuta la pell.

També immòbils, quiets,
sense temps, ni set, ni ànsia, ni res,
buits de dol, buits d'amor.

En conec que corren, mancats d'hores
d'altres que no arriben mai.

Uns són únics, irrepetibles,
d'altres, els mateixos per tanta gent...

- Els dies i les nits al bressol són qüestió d'hores.

- Els vespres llarguíssims de la vellesa,...

- N'he viscut en cinc minuts.

Al cap i a la fi no són més que voltes.

I a part de rodolar,
un dia és una finestra al vespre,
una porta a demà.

Bona Nit.

SABEU QUE...

Joan Barceló, *Capeller*

Sabeu que... madò “Trepitja” aquest estiu se va seure a un balancí de “llengos” i li varen sortir buranyes a les anques? *I això que eren mallorquines -les llengües -, que si arriben a ser catalanes... No m'ho vull ni imaginar...!*

Sabeu que... el senyor Bauzá , fa temps, va anar a Suïssa amb la cúpula de la Conselleria d'Educació per estudiar el seu sistema educatiu? *Bé idò, vistos els resultats, tot fa pensar que feren el mateix que el president Matas quan va anar a Moscou amb la plana major de la Conselleria de Turisme. (Vos sona el Cas Rasputín, ara fa deu anys?)*

Sabeu que... al concert de les festes de Sant Roc de dia 15, *Els Catarres* dedicaren una cançó “als polítics que es creuen en el poder de decidir amb quina llengua hem d'educar els nostres fills”? *La cançó “Seguirem lluitant”.*

Sabeu que... hi va haver joves que per Sant Roc trobaren a faltar un concurs de “mamading”? *És que n'hi ha que, més que anar gats, els agrada anar ben mamats . Aquests al-looots...!*

Sabeu que... per Sant Roc una dona va pixar enmig del carrer i l'Ajuntament no ho va posar al programa de Festes?

Greu errada. Imperdonable !!

Sabeu que... un dels hotelers que més es va escandalitzar per les imatges del “mamading”, és el mateix que l'any passat el trobaren amb un munt de treballadors sense assegurar i sense contracte? *No sé com no està empegueït!*

Sabeu que... el Barça, amb el fitxatge de Luí Suáñez, també ha hagut de contractar els serveis d'un dentista? *Nyam .... nyam ..... nyam*

Sabeu que... hi ha una porrerenca que, per un greu problema de visió, ha hagut d'esperar més d'un any i mig per una cita amb el gabinet d'oftalmologia de l'hospital de Manacor.? *Un poc més, i hagués pogut d'anar a l'hospital....a vendre cupons. “Lo Nostro” sistema sanitari.*

Sabeu que... des del Govern balear emparen i perdonen els “delinqüents urbanístics”? *Això sí, legalment.*

Sabeu que... hi ha un capellà/tertulíà que està molt preocupat per la deriva anarquista de la societat espanyola? *De la deriva totalitària del nacionalisme espanyol, curiosament, no n'ha dit res.*

Sabeu que... el proper govern espanyol, segons alguns analistes, serà de dretes (PP-PSOE) o bé d'ultradreta (PP-UPyD)? *Ja ho va dir en Pere Sampol: Espanya no té remei.*

Sabeu que... segons opina Gerard Quintana, si PODEM arriba al poder, a Espanya hi haurà un greu problema? *Les cunetes ja estan ocupades.*

Sabeu que... la campanya per a les properes eleccions provincials ja han començat? *Serà llaaaaaaarg això!! Basta veure els informatius de PP3... vull dir, d'IB3.*

Sabeu que... els “pinyons” (del PI) de Porreres també han començat la campanya per a les municipals? *Parcs infantils en perfecte estat, carrers asfaltats, clots tapats,... Són uns “cracs”.*

Sabeu que... els partits de l'oposició de la Sala encara no s'han posat ni el davantal? *El PI deu estar ben tranquil.*

Sabeu que... el president del valencians va sol·licitar més finançament per a “frenar l'auge dels secessionistes catalans a la seva regió” i, a més, va advertir que el “separatisme podria niar perillosament a les Balears”? *Senyor Fàbregas, per favor, no fumeu més.*

Sabeu que... l'estratègia del PP es fonamenta en mentides, calúmnies, burles, joc brut, irresponsabilitat, falsedats, odi, foment de la fractura social, etc... etc...? *L'Espanya profunda del “botijo y pandereta” de sempre.*

Sabeu que... a la tenda de records de Lluç no tenen siurells , però sí polseretes amb la bandera espanyola? *Ver-gonyós!*

Sabeu que... els de PODEM-Mallorca feren una assemblea a Porreres el passat dia 8 de setembre ? *Som-bi nois!!*

Sabeu que... a la V que feren els catalans per la Diada, hi havia porrerencs *IN, INDE, INDE-PENDÈN-CIA!*

Sabeu que... si fos estranger, compràs unes vacances a Mallorca i em fiquessin en un femer com s'Arenal, frotria una denúncia a l'agència de viatges? *“Lo nostro “ model turístic.*

Sabeu que... per a més que cerqui, no hi ha manera de trobar ocasions per a bravejar “lo nostro (des)Govern “baléa”? *Missió impossible. I és que no fan passa dreta, vatua el món !!*

Sabeu que... amb el nou rei Felip VI res ha canviat i Espanya segueix essent una monarquia “bananera” amb una democràcia de baixa intensitat i xereca a més no poder? *Idò, que te pensaves? Un plat de faves!!*

Sabeu que... el Govern Balear és tan transparent, que cada dos per tres mostra el llautó? *Un tel de ceba!!*

CONEIXEM PORRERES? (III)

Col·legi Verge de Monti-sion

Als anteriors números, us explicàrem que l'escola ha estudiat Porreres i els seus barris. Trobareu a continuació el que hem après del barri del Pou d'Amunt, Molí d'en Negre, Sa Vileta, Pou Florit, Porrerí i Es Pont. Ha estat un any molt profitós i després d'aprofundir-hi, sabem un poc més de la nostra història.

ES POU D'AMUNT

A la classe de 2n de primària hem estudiat el barri del Pou d'Amunt. Segons ens han dit, el barri es diu així perquè antigament quan la gent anava cap a Palma deia que anava cap amunt. El primer carrer que va tenir el barri va ser el del Pou d'Amunt, ara anomenat carrer de Santa Creu. Després s'amplià amb el carrer Agustí Font, antigament anomenat carrer de na Reia i el carrer Frau, anomenat del "Nocho".

El Pou d'Amunt, amb la inauguració de l'Escorxador l'any 1928, va quedar adossat a la seva paret interior. Ara el podem trobar en bon estat dins la Biblioteca pública. Abans hi havia la botiga de Can Poo, situada a la cantonada dels carrers Major - Santa Creu, un sortidor de benzina, a la cantonada del carrer Frau, i també una farinera, on els carros descarregaven sacs de blat per fer la farina del pa i sacs d'ordi per fer la farina dels animals; un camp de futbol, on ara és el parc de n'Hereveta, i una plaça de toros, on ara hi ha l'aparcament públic. En aquest barri hi trobem una creu de terme situada a la sortida del poble.

MOLÍ D'EN NEGRE

Conèixer la realitat i l'entorn que ens envolta ens permet valorar molts d'aspectes que ens passen desapercebuts. Nosaltres ens hem centrat en investigar i saber més sobre el Molí d'en Negre, que dona nom al barri. Hem visitat el molí per dins i hem conegut tot tipus de detalls i anècdotes sobre aquesta construcció. Antigament era un molí fariner i actualment és un bar.

Hem parlat amb gent gran de la barriada i altres veïns. El pas del tren a pocs metres del molí, fou una notícia desconeguda per a molts d'alumnes. El torrent de na Poruga, també té el seu protagonisme al barri i molts de veïns han viscut experiències de tota casta, amb tempestes i fortes torrentades.

SA VILETA

Els alumnes de 4t A hem treballat el barri de la Vileta. Dins aquest barri, hi ha al carrer de la Vileta, que fins fa pocs anys era un carrer sense sortida, més conegut com el carrer de Can Xenoi.

També hi destaca el molí fariner d'en Donzell, construït a finals del segle XVIII, actualment restaurat, i com a curiositat hem sabut que aquí on ara hi ha el pou del carrer Pou Florit abans hi havia una creu, que donava nom al carrer que es deia "carrer de la Creu Florida", segons ens han dit.

POU FLORIT

El Pou Florit és el barri que ha donat nom al curs de 4t B de primària. Ens han contat que temps enrere hi havia la

ferreria de can Güia, la botiga de can Gallina, el forn de can Pa, la fusteria de cas Serol, el magatzem per a trencar ametlles d'en Montserrat, el celler de can Toni Molí d'aigua, la ferreria de cas ferrer Batxar, on després hi posaren la fàbrica de fideus d'en Tomeu de sa Torre, i fins fa poc, la sabateria de ca na Francisca.

El racó on hi ha el pou és també l'indret que ha experimentat uns canvis molt importants al llarg dels darrers 50 anys. Aquest pou, datat en el segle XV, és el que dona nom al carrer que abans es deia "José Antonio Primo de Rivera" i era ben aprofitat com a lloc de joc per als infants. També l'empraven els fusters i ferrers per a restrènyer les rodes dels carros aprofitant l'aigua del pou. Hi havia una creu de terme que desaparegué en els anys 30. La forma del pou era rectangular però amb el pas del temps es va fer necessari una reforma posant-li un coll rodó amb un arc de ferro

“Can Porquera” i un sequer molt gran de “Can Pedro Diego; també ens han contat que hi havia dues perruqueries i que antigament la gent sortia a seure a la fresca. Tot això ens ha permès ampliar els nostres coneixements sobre el nostre poble .

ES PONT

Els alumnes de 6è estudiarem el barri d'es Pont i en Tomeu Català de Son Redó ens explicà que fa un bon grapat d'anys hi havia una fàbrica de materials de construcció que es deia Vipre. Més tard aquesta fàbrica es va dividir en dues, seguint una amb materials de construcció i l'altra com a sequer. En aquest barri hi havia el carrer de les Fàbriques conegut avui amb el nom de José Maria Quadrado. El seu nom el rebia d'unes fàbriques en les quals s'hi fabricava esperit amb el vi dolent. Avui el local està relacionat amb el món de la pagesia.

i una tapadora. El canvi definitiu d'aquest racó es produí al 1997 amb l'obertura del carrer de la Vileta i novament la substitució del coll amb una forma novament rectangular.

BARRI DE PORRERÍ

Tres veïns de la zona: n'Antònia Llaneras, en Bernat Mesquida i na Catalina Juan ens han anat explicant com era el barri abans i el que feia la gent. Aquest barri és un dels més antics i està format pels carrers Montis-ion, Cristòfol Colon i Ponent. Abans hi passava el tren que venia de Felanitx i anava cap a Palma. Hi havia un molí fariner que es deia

Devora el pont hi havia un molí que s'emprava per a moldre farina amb la força de l'aigua que baixava pel torrent. Més endavant es construïren les rondes que canviaren el barri. En un principi eren un poc més amples, vuit metres de calçada per un metre de vorera. Nous negocis s'han obert en aquesta zona que han anat donant vida al barri: un bar, un magatzem de venda de pinsos, materials de construcció, una ferreria i Prilac.

S'estanc

Cafè - Restaurant

Carrer Palma, 29
Tel. 971 56 05 23
Vilafranca de Bonany

**PAPERERIA
ALMOINA**

*Llibreria
Fotocòpies
Objectes de regal*

C/. Almoina, 10
Tel. 971 16 80 19

i ara, Solarium

Non Estil
PERRUQUERIA I ESTÈTICA

UNISEX	
PERRUQUERIA	ESTÈTICA
extensions	depilacions
tallats de moda	neteja cutis
tints	decoració d'ungles
banys de color	tint de pestanyes
tota casta de mexxes	moldejats de pestanyes
moldejats	massatges
desarrissat	manicures
recollits	pedicures
núvies	maquillatges
comunions	
etc...	

**obert de dimarts a divendres de
9 a 12 i de 15 a 20 h
dissabte tot el dia**

C/ Passaratx, 114
Tel. 971 166 646 - PORRERES

ALUMNES EN DEFENSA DE L'EDUCACIÓ PÚBLICA DE QUALITAT I EN CATALÀ: LA NOSTRA OPINIÓ TAMBÉ COMPTA!

Maria Rosa Andreu, Caterina Andreu, Sebastià Nicolau, Marga Galmés

Text llegit a la festa de final de curs de l'IES Porreres en suport dels docents

Bon vespre a tots. Som estudiants de tercer d'ESO i volem que se'ns senti la nostra veu. Volem explicar com ha estat aquest any la nostra vivència a l'institut IES Porreres.

Vàrem començar el curs amb una vaga indefinida dels docents, que lluitaven en contra d'una nova llei aprovada contra la voluntat dels centres, el TIL. La vaga pels estudiants es va viure de maneres diferents: n'hi havia que pensaven que la vaga era l'excusa perfecta per no fer classe, altres que creien que la lluita dels docents no els afectava i que volien iniciar les classes amb normalitat i llavors els que confiaven amb la decisió dels docents i creien que l'aplicació del TIL era un error i que l'havíem de combatre conjuntament, tota la comunitat educativa. Així doncs, durant tres setmanes de vaga necessària els estudiants estàvem al pati, sense poder fer la majoria de les classes. Però els mestres, protestaven als carrers sense cap sou, per tots nosaltres, per la nostra educació. Per una educació pública, de qualitat i en català.

Durant tot el curs hem notat com els professors es sentien cohesionats i assustats per les mesures repressives i abusives del govern Bauzá. Així, vàrem haver de veure com els professors retiraven tots els símbols que representen la nostra identitat, en contra de la seva voluntat. Des de l'aplicació de la llei de símbols, ja no hi podia haver cap senyera, ni cap llaç. Es tractava un altre cop de reprimir les nostres idees i perdre la nostra llibertat d'expressió.

Nosaltres hem volgut explicar tot això perquè volem donar suport a tots els professors que han lluitat pels nostres estudis. Perquè moltes vegades ens hem sentit impotents, ja que només podíem anar a les manifestacions i donar-los les gràcies per tot el que han fet per nosaltres i no donar-se mai per vençuts. Després, creim que és necessari donar-li les gràcies a un mestre que encara que no sigui d'aquest institut ha fet molt per l'educació. Esteim parlant de Jaume Sastre, que ha arriscat la seva vida per tots nosaltres. La seva crida ha traspasat fronteres però només ha arribat a les orelles d'aquells que ho han volgut escoltar.

Per últim, volem dir que aquesta lluita no ha estat per nosres. Ens ha obert els ulls, ha fomentat el nostre esperit crític. Ens ha fet veure que si ens unim, podem aconseguir els nostres objectius. Ens ha fet lluitar per la llengua dels nostres padrins. I sobretot, ens ha ensenyat a perseguir els nostres ideals i mai no deixar que ningú posi preu als nostres valors. Ens ha ensenyat a estar més informats de tot el que ens passa, ésser més actius, més participatius, i per tant, més persones.

BANCA MARCH
banquers des de 1926

QÜESTIÓ DE CONFIANÇA

La solidesa d'un dels 10 primers grups bancaris espanyols.

Sucursal Porreres
Avda. Bisbe Campins, 4
Tel.: 971.64.71.17

CROQUETES DE BOTIFARRÓ

Maria Antònia Sureda (receptes) i Pere Muntaner (recepta i fotografia)

Ingredients per a 20 croquetes:

3 botifarrons
50 g de farina
50 g de mantega
370 g de llet
sal
1 ou
galleta picada

Preparació:

Treis el budell dels botifarrons i tallau-los.

Posau un a paella al foc amb la mantega. Quan s'hagi fos, afegiu-hi la farina. Remenau amb una batedora manual de barnilles i coeu la mescla durant 5 minuts, al mínim.

Afegiu-hi la llet per tandes, sense parar de remenar (al principi s'espesseix molt i pareix que no lliga, però ben aviat lligarà) perquè no s'aferrí al fons de la paella.

Quan la mescla es desferri de les parets de la paella, incorporeu-hi el botifarró trossejat i remenau amb una cullera de fusta perquè es distribueixi uniformement. Comprovau el punt de sal. Abocau la pasta de croquetes dins un recipient i tapau-lo amb paper film perquè no faci crostaparat. Deixau-la refredar a temperatura ambient i llavors guardau-la a la gelera fins l'endemà.

L'endemà, agafau porcions de pasta amb una cullereta de postres (ben plena) i arrodoniu-les amb les mans. Passau-les per ou batut i llavors per galleta picada i ja les teniu a punt per fregir.

Fregiu-les en oli abundant i ben calent. Degotau-les damunt paper absorbent i serviu-les ben calentes.

Nota:

Es poden formar les croquetes al cap d'unes hores, però si esperau a l'endemà, la pasta és molt més manejable i la feina, per tant, més fàcil i ràpida.

Podeu congelar-les immediatament damunt una superfície plana, sense superposar-les. Un cop congelades, podeu passar-les a un altre recipient i ara ja sí que es poden superposar per optimitzar l'espai dins el congelador.

Anàlisis Clínicas

Antònia Sastre Barceló
Farmacèutica

Consulta: Dilluns i dimecres
de 8:30 a 10 hores

Carrer l'Almoina, 49
Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas, Asisa-Muface, Agrupació Mútua,
Axa-Mare Nostrum, Imeco-Caja Salut, Groupama, L'Aliança, Novomedic...

MUNTANYA I LLIBERTAT

Antoni Sorell

Som molts els que un bon dia, emparats per una força de voluntat inaudita, ens hem cordat ben fort les sabates esportives per iniciar un viatge espiritual camí de Monti-sion. Amb el cronòmetre al canell i la cinta al front, per uns instants ens creiem capaços de tot. Al principi sembla que podríem vèncer el vent. Per fort i intens que fos. Però arribats a la primera creu, el somni s'esvaeix. Les cames es fatiguen, manca alè i defalleix l'esperit de superació. Si no hi ha cap mirada indiscreta als voltants, feim mitja volta amb elegància i empenem de nou el viatge de tornada. No tothom val i, tanmateix, demà serà un altre dia.

Aquest podria ser ben bé el dia a dia d'un esportista frustrat. Un projecte a mig fer, un llençol estès que de feixuc no aconsegueix ballar amb el vent. És, en definitiva, el dia a dia de la immensa majoria. Per això és tan necessari valorar el que ha aconseguit Cati Lladó.

Na Cati fa anys que assoleix el cim de Monti-sion. Per a ella tan sols es tracta d'un entrenament. Diu que gaudeix pujant-hi. Un cop a dalt, cerca amb la mirada la llunyania. Al fons, a vegades ben definida i brillant, a vegades envoltada de boira o amb niguls, hi troba sempre la complicitat de Cabrera. Al cim més nostrat hi puja des de fa anys. La seva vida, per etapes, podria escriure's talment la història del santuari porrerenc. Després de moltes corbes i pujades infernals, na Cati ha conquerit el cel amb les mans.

Fent parella amb Angie Rigo, el passat mes d'agost encetava un capítol exitós als alps alemanys. Participaven a la Transalpine Run, una carrera de mun-

tanya per etapes. En total, 293 quilòmetres i prop de 14.000 metres de desnivell acumulats. Per a na Cati era una experiència nova. Primer, perquè es tracta d'una cursa per etapes. I segon, perquè era en parella. Sigui com sigui, però, el fet és que varen aconseguir pujar al podi en 7 de les 8 etapes. El viatge de tornada va ser més

dolç amb una medalla al coll. La tercera millor parella femenina, de les 21 que hi participaven, és mallorquina i té segell porrerenc.

Amb perseverança, la complicitat de dues amigues a l'hora de competir va reportar un èxit sense precedents. Varen travessar els Alps, passant per tres països. Varen patir i es varen lesionar. Però mai no varen deixar de fer passes de la mà. Des d'aquest estiu, els alps alemanys tenen la petjada d'una porrerenca amb empena, una guanyadora humil que s'ha forjat pels caminois de la vila i de Monti-sion. Aquest darrer, un temple simbòlic. On molts no aconseguim arribar, na Cati hi entrena. Allà, lliure i mimetitzada amb la naturalesa, és feliç. Per això, quan algú li demana com definiria l'esport que practica, als seus llavis s'hi dibuixen només dues paraules: muntanya i llibertat.

Lliurament dels premis del ralli humorístic organitzat per l'Agrupació Cultural de Porreres en el marc de les festes de Sant Roc de l'any 1973.

D'esquerra a dreta fila de darrera : Josep Roig , *Pep de Son Amat* (aleshores batle de Porreres)- Nadal Suñer (aleshores delegat de Sa Nostra) - Andreu Barceló Ferrà.

D'esquerra a dreta fila de davant: Bàrbara Picornell, *Marianna*- Catalina Rigo- Miquel Juan, *Mago* - Biel Mas, *es Carter*.

Foto: Aquesta foto va ser cedida aquest estiu pel soci de l'Agrupació Miquel Juan Vanrell, *Mago* , que malauradament ens va deixar el passat mes d'octubre.

Per a ell el nostre record.